

> Karadeniz'in "Kuzeyin Oğlu" lakabını ona Hüseyin Haydar'ın bir şiiri ve Ahmet Çelenk'in teklifiyle kazandırdığı söylenir. Ama bu lakap, sadece bir coğrafyayı değil, bir duruşu temsil ediyordu. O, milliyetçiliğin katı duvarlarını, insanların birbirine çizdiği ideolojinin kalın çizgilerini şarkılarıyla yumuşattı; "Irklara inanmam, bu bir illüzyondur," diyerek, zenginle gariban arasındaki uçuruma işaret etti. Franz Kafka'nın "Dünya, insanın kendi inşa ettiği bir hapishanedir" sözünü hatırlatırcasına, Konak, insanları bu hapishaneden kurtarmaya çalıştı.

HÜRREM ERMAN

Karadeniz'in hırçın dalgaları gibi coşkun, bir çınar ağacının gölgesi gibi sakin, bir turnanın kanadında süzülen melankoli gibi derin bir ses sustu. Volkan Konak, nam-ı diğer ***"Kuzeyin Oğlu,"*** 31 Mart 2025'te, Kuzey Kıbrıs'ta bir konser sırasında, sahnesinde, sevenlerinin gözleri önünde hayata veda etti. O, sadece bir şarkıcı değil, bir ozan, bir şair, bir kültür elçisiydi; Karadeniz'in rüzgârını, Anadolu'nun toprağını, insanlığın evrensel acısını sesine nakşeden bir sanatçı. Nazım Hikmet'in ***"Bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşçesine"*** dizelerindeki ruhu bedeninde taşıyan bu adam, 58 yıllık ömrüne bir destan sığdırdı. Şimdi, onun ardından, edebiyatın ve müziğin kesiştiği bir yol ağzında, saygı duruşunda bulunuyoruz.

Volkan Konak, 27 Şubat 1967'de, Trabzon'un Maçka ilçesinde, Karadeniz'in yeşiline gömülü bir köyde gözlerini açtı. Toprakla, denizle, rüzgârla büyüyen bir çocuktu o; sanki tabiatın kendisi ona ilk şarkılarını fısıldamıştı. Marcel Proust'un ***"Gerçek yolculuk, yeni manzaralar görmek değil, yeni gözlerle bakmaktır"*** sözünü hatırlatırcasına, Konak, çocukluğunun o dar sokaklarında, geniş bir dünya gördü. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nda aldığı eğitim, ona notaların matematiğini öğretti; ama ruhunu terbiye eden, Karadeniz'in türküleri, annesinin nasihatları, babasının gözyaşlarıydı.

İlk albümü *Suların Horon Yeri (1987)*, ülkesine ve toprağına gönderilmiş bir selam gibiydi; Karadeniz'in geleneksel ezgilerini modern bir dokunuşla sunan bu çalışma, henüz yolun başında bir sanatçının cesaretini gösteriyordu. Ancak asıl patlamayı, 1993'te *Efulim* ile yaptı. ***"Cerrahpaşa," "Mimoza Çiçeğim," "Gardaş"*** gibi şarkılar, onun sesinde birer ağıda, birer sevda destanına dönüştü. Bu şarkılar, tıpkı Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* romanında İstanbul'un ruhunu anlatışı gibi, bir coğrafyanın ve bir halkın ruhunu taşıyordu. Konak, sadece şarkı söylemedi; dinleyenlerin yüreğine bir hançer gibi saplanan o duyguyu, bir çiçek gibi nazikçe sundu.

Onun performans sahnesi, bir tiyatro sahnesiydi adeta. Bertolt Brecht'in ***"Sanat, gerçeği tanımamıza yardım eder"*** sözünü doğrularcasına, Volkan Konak, sahnede bir hikâye anlatıcısıydı aynı zamanda. Elleriyle havayı kucaklar, gözleriyle kalabalığın ruhuna bakar, sesiyle bir kuşun kanat çırpışını taklit ederdi. 15 yıl barlarda pişen bu adam, kitlelerin karşısına çıktığında, sanki bir ömür onları beklemiş gibiydi. ***"İnsanları mutlu etmek bizi bahtiyar ediyor,"*** demişti bir röportajında. Bu söz, onun sanat anlayışının özetiydi: paylaşmak, birleştirmek, iyileştirmek.

Konak'ın müziği, Karadeniz'le sınırlı kalmadı. O, ***"Ben Karadeniz müziği yapmıyorum, Volkan müziği yapıyorum,"*** diyerek sınırları yıktı. Orhan Gencebay'ın arabeskte yaptığı devrimci arayışlardan ilham alan bu yaklaşım, onu bir türün değil, bir duygunun temsilcisi yaptı. Sabahattin Ali'nin ***"İnsanlar birbirine karşı o kadar hırslı ve düşman ki, sanki dünyada yalnız kendileri varmış gibi yaşıyorlar"*** cümlesine inat, Konak, şarkılarıyla insanları bir araya getirdi. ***"Cerrahpaşa'da bir babanın yasını,"*** Gardaş'ta Kazım Koyuncu'ya duyduğu vefayı, "Mimoza Çiçeğim'de bir aşkın kırılganlığını anlattı.

Nazım Hikmet, onun için adeta bir baba, bir rehberdi. ***"Nazım, ruhsal babamdır,"*** dediği şairin dizelerini albümlerinde yaşattı. *Mimoza* albümünde, Nazım'ın ***"Son Mektup"*** şiirini öyle bir okudu ki, dinleyenler hem ağladı hem de umutlandı. ***"Bir yıl sürer, yirminci asırlarda ölüm acısı,"*** der Nazım; Volkan Konak ise bu acıyı sesiyle ebedileştirdi.

Şiir, onun için bir gelenekti; her albümünde bir şairin ruhunu konuk etti. Bu, onun sanatındaki masumiyetin ispatıydı. ***"Şiir dinleyen, şiiri algılayan ve şiir yazan insan, sanat kadar masumdur,"*** derdi.

Karadeniz'in ***"Kuzeyin Oğlu"*** lakabını ona Hüseyin Haydar'ın bir şiiri ve Ahmet Çelenk'in teklifiyle kazandırdığı söylenir. Ama bu lakap, sadece bir coğrafyayı değil, bir duruşu temsil ediyordu. O, milliyetçiliğin katı duvarlarını, insanların birbirine çizdiği ideolojinin kalın çizgilerini şarkılarıyla yumuşattı; ***"Irklara inanmam, bu bir illüzyondur,"*** diyerek, zenginle gariban arasındaki uçuruma işaret etti. Franz Kafka'nın ***"Dünya, insanın kendi inşa ettiği bir hapishanedir"*** sözünü hatırlatırcasına, Konak, insanları bu hapishaneden kurtarmaya çalıştı.

Aşk, onun için bir boyutlar yolculuğuydu. ***"Aşk uzakta olmaktır, yakına gelince sevgiye dönüşür,"*** dediği bir röportajında, 35 yıllık eşiyle yoldaşlığını anlatmıştı. ***"Biz aşk boyutunu geçtik, omuzdaş olduk,"*** derken, gözlerinde bir vefa parıltısı vardı. Bu, onun hayata bakışındaki samimiyetti. ***"Sevgi, saygı, inandırıcılık ve vefa,"*** aşkın kanunlarının ilk maddeleriydi onun için. Sait Faik'in ***"Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey"*** dizesi, Konak'ın yaşamında ete kemiğe bürünmüştü.

Pandemi sonrası boşanma rekorlarının kırıldığı bir dünyada, Volkan Konak'ın evliliği bir kale gibi duruyordu. ***"Pa-***